

Bryssel 10.10.2012
COM(2012) 601 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Kroatian EU-jäsenyyssuunnitelujen tilaa koskevan kattavan seurantakertomuksen
tärkeimmistä havainnoista**

{SWD(2012) 338 final}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kroatian EU-jäsenyysvalmistelujen tilaa koskevan kattavan seurantakertomuksen tärkeimmistä havainnoista

1. JOHDANTO

Liittymisneuvottelut Kroatian kanssa saatiin päätökseen kesäkuussa 2011. Liittymissopimus (EUVL L 112, 24.4.2012) allekirjoitettiin 9. joulukuuta 2011 sen jälkeen, kun komissio oli antanut myönteisen lausunnon, Euroopan parlamentti puoltavan lausunnon ja neuvosto tehnyt päätöksen Kroatian liittymisestä. Kroatia on ratifioinut liittymissopimuksen. Siitä tulee Euroopan unionin jäsen 1. heinäkuuta 2013 edellyttäen, että kaikki jäsenvaltiot ovat siihen mennessä ratifioineet sopimuksen. Liittyvänä maana Kroatialla on liittymistä edeltävän ajanjakson ajan aktiivisen tarkkailijan asema.

Kroatia on antanut neuvottelujen kuluessa sitoumuksia, jotka sen on pantava täytäntöön liittymispäivään mennessä, paitsi jos on sovittu erityisistä siirtymäjärjestelyistä.

Komissio raportoi Kroatian liittymisvalmisteluissaan saavuttamasta edistyksestä lokakuussa 2011 julkaistuissa strategia-asiakirjassa ja kertomuksessa sekä huhtikuussa 2012 annetussa seurantakertomuksessa Kroatian liittymisvalmisteluista¹. Komissio on myös nimennyt joitakin aloja, joilla maan on tehtävä lisäparannuksia täyttääkseen jäsenyysvaatimukset kaikilta osin. Kroatia on laatinut toimintasuunnitelman toteuttaakseen toimia huhtikuussa julkaistun seurantakertomuksen havaintojen johdosta. Toimintasuunnitelma on täytäntöönpanovaiheessa, ja joitakin toimenpiteitä on jo toteutettu. Brodosplitin saneeraus on edennyt, ja keskusteluissa 3.Majn ja Brodotrogirin yksityistämisestä ja saneerauksesta on tapahtunut edistystä. Oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman täytäntöönpano on jatkunut ja strategian tarkistus on viimeistelyvaiheessa. Hallitus on antanut parlamentille ehdotuksen uudesta täytäntöönpanolainsäädännöstä. Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa on saatu lisää tuloksia ja eturistiriitoja käsittelevän komitean perustamiseksi on ryhdytty toimiin. Perusoikeuksien alalla on hyväksytty muutokset syrjäntäkieltolakiin ja annettu uutta lainsäädäntöä oikeusasiamiehestä. Bosnia ja Hertsegovinan kanssa käytäviä keskusteluja rajaturvallisuuteen liittyvistä vielä avoimista kysymyksistä on lisätty. Palveludirektiiviin lähentymisessä ja ammattipätevyyden vastavuoroisessa tunnustamisessa on tapahtunut edistystä. Mobiilipalveluja koskeva maksu/vero lakkautettiin heinäkuussa 2012.

Liittymisasiakirjan 36 artiklan mukaan komissio seuraa tiiviisti kaikkia Kroatian liittymisneuvotteluissa antamia sitoumuksia ja keskittyy erityisesti kilpailupolitiikkaan, oikeuslaitokseen ja perusoikeuksiin sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen. Liittymisasiakirjassa komissio myös velvoitetaan esittämään Euroopan parlamentille ja neuvostolle kattava seurantakertomus syksyllä 2012.

Tähän tiedonantoon on koottu kattavan seurantakertomuksen tärkeimmät havainnot. Kertomuksessa arvioidaan Kroatian liittymisvalmistelujen etenemistä lokakuusta 2011 syyskuuhun 2012 ulottuvalla jaksolla, esitetään kokonaisarvio maan jäsenyysvalmiudesta ja

¹ COM(2012) 186 lopullinen.

nimetään alat, joilla Kroatian on toteutettava lisätoimia ollakseen valmis liittymään 1. heinäkuuta 2013.

Kertomuksessa Kroatian valmiutta arvioidaan niiden poliittisten ja taloudellisten jäsenyysehtojen sekä EU:n säännösten käyttöönotto- ja täytäntöönpanovaatimuksen mukaisesti, jotka Eurooppa-neuvosto vahvisti Kööpenhaminassa vuonna 1993.

Arvio perustuu komission keräämiin ja analysoimiin tietoihin, joita se on saanut muun muassa Kroatialta itseltään, jäsenvaltioilta sekä säännöllisessä yhteydenpidossaan kansainvälisten järjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Arvioinnissa on käytetty myös komission ajantasaisissa seurantataulukoihinsa esittämiään havaintoja. Seurantataulukot ovat väline, jonka avulla komissio seuraa tarkkaan kaikkia Kroatian neuvottelujen kuluessa antamia sitoumuksia.

Kertomuksen avulla komissio pyrkii myös auttamaan Kroatiaa sen jäljellä olevissa jäsenyysvalmisteluissa.

2. KÖÖPENHAMINASSA VAHVISTETTUJEN JÄSENYYSEHTOJEN TÄYTTYMINEN KROATIASSA – YHTEENVETO HAVAINNOISTA

2.1 Poliittiset jäsenyysehdot

Kroatia täyttää edelleen **poliittiset jäsenyysehdot**. Työtä on jatkettu kaikilla poliittisten jäsenyysehtojen osa-alueilla (demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeudet sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun takaavien instituutioiden vakaus), ja tulokset ovat konkretisoitumassa.

Joulukuussa 2011 järjestetyt *parlamenttivaalit* olivat moniarvoiset, ja ne järjestettiin tehokkaasti ja läpinäkyvästi. Vaaliluettelon ylläpito edellyttää parannuksia, jotka on jo käynnistetty. *Julkishallinnossa* tarvitaan lisätoimia sen ammattimaisuuden kehittämiseksi. Alan säädöskehys on saatava valmiiksi ja pantava tehokkaasti täytäntöön, jotta julkisista palveluista saadaan nykyaikaisia, luotettavia, läpinäkyviä ja kansalaisia palvelevia. Julkishallinnossa äskettäin tehdyt huomattavat uudelleenjärjestelyt ja jäsenyydestä aiheutuvat lisävelvoitteet huomioon ottaen Kroatian olisi viipymättä ryhdyttävä korjaamaan hallinnollisissa valmiuksissa olevia puutteita, jotka on yksilöity kattavassa seurantakertomuksessa, ja huolehdittava siitä, ettei jäsenyysvalmistelujen loppuun saattaminen vaarannu.

Oikeuslaitoksen osalta on jatkettu toimia sen riippumattomuuden, vastuuvollisuuden, puolueettomuuden ja ammattimaisuuden lisäämiseksi. Uudistetut oikeusneuvosto ja syyttäjäneuvosto ovat jatkaneet riippumatonta toimintaansa. Molemmissa on jatkettu henkilöstönimityksiä läpinäkyviä, yhtenäisiä ja objektiivisia kriteerejä noudattaen. Neuvostojen toimintaa on tehostettava, jotta ne selviytyvät lisääntyneistä tehtävistä, kuten varallisuusilmoitusten järjestelmällisestä ja huolellisesta tarkistamisesta ja kurinpitomenettelyjen ennakoivasta soveltamisesta. Uusien tuomareiden ja syyttäjien valinta- ja nimitysmenettelyjä on parannettava. Kroatia on jatkanut oikeuslaitoksen toimintaa tehostavien toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Siinä missä käsittelyä odottavien vanhojen rikosoikeudellisten tapausten määrä jatkaa laskuaan, vastaavien yksityisoikeudellisten tapausten määrä on kasvanut viimeisten 18 kuukauden aikana. Yleinen kasvusuuntaus ratkaisua odottavien tapausten määrässä on huolestuttava. Niissä on pääasiassa kyse yksityis-, kauppa- ja rikosoikeudellisista asioista sekä täytäntöönpanoasioista. Hallitus hyväksyi heinäkuussa 2012 täytäntöönpanolainsäädännön tarkistuksen. Tarkistettu lainsäädäntö on nyt

hyväksyttävä parlamentissa ja pantava täytäntöön uusien konkreettisten tulosten aikaansaamiseksi.

Korruption torjuntaa koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys on edelleen voimassa, ja täytäntöönpanossa on tapahtunut lisäedistystä. Lainvalvontaviranomaiset toimivat edelleen ennakoivasti, varsinkin korkean profiilin tapauksissa. Paikallistason korruptioon on kiinnitettävä huomiota varsinkin julkisten hankintojen osalta. Kroatia on saavuttanut lisätuloksia ehkäisevien toimenpiteiden vahvistamisessa antamalla uusia säädöksiä. Kroatia ei ole kuitenkaan pannut eturistiriitalainsäädäntöä kaikilta osin täytäntöön, ja se on kumonnut aiemmat julkisten yritysten hallintoneuvostojen ja johtokuntien jäsenyyuskriteerejä koskevat säännökset. Eturistiriitoja käsittelevän komitean perustamiseksi on ryhdytty alustaviin toimiin: parlamentti julkaisi elokuussa 2012 kiinnostuksenilmaisupyynnön komitean jäsenten valitsemiseksi. Komitea on perustettava ja sen on aloitettava työnsä viipymättä. Tiedonsaantia koskevan lainsäädännön soveltamisalaan ja täytäntöönpanoon on kiinnitettävä huomiota. Poliisiyhteistyö ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta ovat Kroatiassa pitkällä. Toimintaa on jatkettu kansallisen lainsäädännön sovittamiseksi EU:n säännöstöön ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan EU:ssa liittyvistä tulevaisuuden haasteista selviämiseksi.

Ihmisoikeuksien ja vähemmistöjen suojelun osalta voidaan todeta, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan yleisesti ottaen edelleen hyvin mutta että homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten oikeuksien kunnioittamiseen on vielä kiinnitettävä huomiota. Splitissä ja Zagrebissa järjestetyissä gay pride -tapahtumissa ei sattunut mainittavia välikohtauksia; Kroatian hallitus olikin sitoutunut vahvasti takaamaan niiden onnistumisen.

Vähemmistöjen ja sivistyksellisten oikeuksien kunnioittamisesta ja suojelusta voidaan todeta, että vähemmistöjen suojelussa on tapahtunut lisäparannuksia uusien toimenpiteiden, myös kansallisten vähemmistöjen oikeuksista annetun, perustuslakiin perustuvan lain, täytäntöönpanon myötä. Vähemmistöjen edustajia on kuitenkin työllistynyt valtionhallinnon ja oikeuslaitoksen palvelukseen vähemmän kuin laissa määrätään. Perustuslain mukaisesti parlamenttiin joulukuun 2011 vaaleissa valituista jäsenistä kahdeksan edustaa kansallisia vähemmistöjä. Kroatian on kuitenkin jatkettava suvaitsevaisuuden edistämistä vähemmistöjä, erityisesti kroatianserbejä, kohtaan ja toteutettava toimenpiteitä niiden suojelemiseksi, jotka saattavat edelleen joutua syrjinnän, vihamielisyyden tai väkivallan kohteeksi. Romanivähemmistön elinolosuhteet ovat erityisen vaikeat, ja koulutuksessa, sosiaalisessa suojelussa, terveydenhoidossa, työllisyydessä ja henkilöllisyysasiakirjojen saatavuudessa on edelleen ongelmia.

Pakolaisten paluun osalta tilanne on parantunut, ja asunto-ohjelmien täytäntöönpanoa jatketaan, tosin hitaammassa tahdissa. Pakolaisten kestävän paluun edellytyksiä on kehitettävä edelleen.

Sotarikosten osalta Kroatia on jatkanut yhteistyötä entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen (ICTY) kanssa ja sotarikosten käsittelyä. Ponnisteluja sotarikoksiin liittyvän rankaisemattomuuden torjumiseksi olisi tehostettava, koska valtaosassa rikoksia ei ole edelleenkään nostettu syytettä. Todistajien suojelun ja oikeudenkäyntiin osallistumisen helpottamiseksi on toteutettava toimenpiteitä varsinkin sellaisissa tapauksissa, joiden käsittely on siirretty erityisjaostoille. Mitä tulee *alueelliseen yhteistyöhön*, Kroatia on jatkanut naapurimaiden kanssa käymäänsä vuoropuhelua avoinna olevien kahdenvälisen kysymysten ratkaisemiseksi. Kroatian parlamentti antoi lokakuussa 2011 julistuksen eurooppalaisten arvojen edistämisestä Kaakkois-Euroopassa. Siinä korostettiin Kroatian vahvaa sitoutumista alueen muiden maiden

tukemiseen niiden matkalla kohti EU-jäsenyyttä. Kroatia on jatkanut kahdenvälistä ja alueellista yhteistyötä sotarikosasioissa, ja yhteistyö oikeusviranomaisten, erityisesti syyttäjien, kesken on hyvää. Kroatia on jatkanut aktiivista osallistumista Sarajevon julistukseen liittyvään prosessiin. Sarajevossa järjestettiin huhtikuussa 2012 avunantajien kansainvälinen konferenssi rahoituksesta kaikkien alueella asuvien pakolaisten tilanteen ratkaisemiseksi kestäväällä tavalla. Pakolaisongelman taustalla on aseelliset selkkaukset entisessä Jugoslaviassa 1990-luvulla. Kroatian on huolehdittava tarvittavasta lisärahoituksesta.

Kadonneiden henkilöiden tapausten uudelleen tarkastelemiseksi tarvitaan kokonaisvaltainen prosessi. Kyseessä on tärkeä vaihe alueen sovintoprosessissa.

Kahdenvälisiin suhteisiin liittyen on aloitettu kansainvälinen menettely Kroatian ja Slovenian välisen rajakiistan sovitteluksi; välitystuomioistuin piti ensimmäisen menettelytapaa koskevan kokouksensa 13. huhtikuuta 2012. Serbian, Montenegron ja Bosnia ja Hertsegovinan kanssa yhteisten rajojen merkitsemisessä ei ole edelleenkään saavutettu konkreettista edistystä.

2.2 Taloudelliset jäsenyys ehdot

Kroatian talous vakaantui väliaikaisesti vuoden 2011 puolivälissä, mutta taantui uudelleen vuoden loppupuolella. Taantuma jatkui vuoden 2012 alkupuoliskolla. Työttömyys, julkisen talouden alijäämä ja velka jatkoivat kasvuaan vuonna 2011 valmiiksi huonoista lukemista. Ulkomaisen velan suuri osuus on edelleen yksi talouden suurimmista heikkouksista.

Taloudellisista jäsenyys ehdoista todettakoon, että Kroatiassa on toimiva markkinatalous. Kroatian pitäisi lähitulevaisuudessa selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa, kunhan se panee kipeästi kaivatut rakenneuudistukset ripeästi täytäntöön.

Markkinatalouden perusteista vallitsee edelleen laaja poliittinen konsensus. Tämänhetkiset haasteet huomioon ottaen makrotalouspolitiikka on ollut pääpiirteissään tarkoituksenmukaista. Keskuspankki on onnistunut säilyttämään vaihtokurssin ja finanssimarkkinat vakaina ja harjoittanut suhteellisen myötäilevää rahapolitiikkaa, koska taustalla vaikuttavat inflaatiopaineet ovat pysyneet matalina. Pankkisektori on edelleen hyvin pääomitettu. Viranomaiset ovat pyrkineet hillitsemään julkisen talouden kasvavaa vajetta harjoittamalla menokuria. Vaihtotaseen alijäämä pysyi suurena, koska lisääntynyt tuonti mitätöi uudestaan kasvaneen viennin vaikutuksen. Ulkomaisen bruttovelan määrä on vakiintunut, mutta on erittäin suuri.

Rakenneuudistukset ovat edenneet hitaasti joillakin osa-alueilla, varsinkin tappiollisten yritysten yksityistämisen ja saneerauksen osalta, kun taas toisilla osa-alueilla niitä ei ole tehty juuri lainkaan. Varsinkin työmarkkinoilla, joilla työllisyys ja työvoimaosuus vähenivät entisestään, uudistukset ovat aivan alkuvaiheessa, ja niitä on vauhditettava kiireesti. Investointiedellytyksiä heikensivät edelleen raskas sääntely, hitaat menettelyt, oikeudelliseen ympäristöön liittyvät epävarmuudet, hallinnollisten päätösten arvaamattomuus ja eivertoluonteisten maksujen suuri määrä. Sosiaalisten tulonsiirtojen osuus talousarviosta on suhteellisen suuri, ja niiden kohdentamisessa on edelleen parantamisen varaa. Talousarviomenettelyä voitaisiin kehittää edelleen, sillä julkisesta taloudesta on saatava keskipitkällä aikavälillä kestävä. Julkisten menojen vaikuttavuuden parantaminen on edelleen yksi tärkeimmistä haasteista.

2.3 Edellytykset täyttää jäsenyysveloitteet

Mitä tulee **edellytyksiin selviytyä jäsenysvelvoitteista**, Kroatiassa on tapahtunut lisäedistystä EU:n lainsäädännön käyttöönotossa ja täytäntöönpanossa, ja kansallisen lainsäädännön sovittaminen unionin säännöstöön on loppusuoralla. Komissio on kuitenkin nimennyt joitakin asioita, joihin on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota. Kroatian viranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maa on täysin valmis jäsenyyteen 1. heinäkuuta 2013 mennessä. Tämä koskee myös säännösten täytäntöönpanon edellyttämiä hallinnollisia valmiuksia.

Liittymisasiakirjan 36 artiklan mukaisesti tiedonannon tässä kohdassa keskitytään kilpailupolitiikkaan, oikeuslaitokseen ja perusoikeuksiin sekä vapauteen, oikeuteen ja turvallisuuteen.

8. luku: Kilpailupolitiikka

Yleisesti ottaen Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset kilpailupolitiikan alalla, joten sen pitäisi pystyä panemaan unionin alan säännösto täytäntöön liittymisajankohtana. Vaikeuksissa olevien telakoiden yksityistämissopimukset on allekirjoitettava kiireesti.

Kroatia on pääpiirteissään sovittanut **kilpailunrajoituksia, sulautumia ja valtiontukia** koskevan lainsäädäntönsä unionin säännöstöön. Se on myös jatkanut tuloksellista lakien noudattamisen valvontaa. Kroatian kilpailuvirasto on täydessä toimintavalmiudessa ja toimii riippumattomasti; se suorittaa tehtävänsä voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen. Sulautumien ja valtiontukien valvomiseksi on perustettu asianmukainen järjestelmä.

Kilpailuvirasto on 1. lokakuuta 2011 alkaen tehnyt 29 päätöstä ja antanut 26 lausuntoa **kilpailunrajoituksista ja sulautumista**. Virasto on jatkanut lakiehdotuksista laatimiensa arvioiden ja muiden asiantuntijalausuntojen toimittamista hallitukselle.

Valtiontukien osalta virasto teki 30 päätöstä, joista 13:ssa oli kyse tukiohjelmista ja 17:ssä yksittäisistä tukitoimenpiteistä.

Mitä tulee teräsalan raportointivelvollisuuteen, Kroatia toimitti ensimmäiset kertomukset komissiolle 15. joulukuuta 2011 ja 18. kesäkuuta 2012 neuvotteluissa asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Sisak ei ole vielä maksanut takaisin sille myönnettyä valtiontukea. Lokakuussa 2011 omistajat päättivät sulkea ja myydä terästehtaan, minkä johdosta tuotanto pysäytettiin kokonaan. CMC Sisakin omistajat myivät tehtaan uudelle sijoittajalle, italialaiselle Danieli-yhtymälle.

Kertomuksissa on myös ajantasaista tietoa toista terästehdasta, Željezara Splitiä, koskevasta konkurssimenettelystä.

Kroatialla on velvollisuus raportoida maan telakkateollisuudesta, minkä johdosta se toimitti 16. tammikuuta 2012 ensimmäisen puolivuotiskertomuksen vaikeuksissa olevien kroatialaistelakoiden saneerauksesta, kuten liittymisasiakirjan liitteessä VIII edellytetään. Kertomuksessa on tietoa elinkelpoisuuden palauttamiseksi toteutetuista toimenpiteistä, käytetystä tuesta, omasta rahoitusosuudesta ja tuotantokapasiteetista. Se on laadittu komission kanssa sovittuja täytäntöönpanon seurantamenetelmiä noudattaen. Kertomukseen sisältyy myös tarkempia tietoja varallisuuslakia säätelevistä sopimuksista, joita sovelletaan merenkulkualan pakkolunastuksiin. Kroatia toimitti 16. heinäkuuta 2012 toisen

puolivuotiskertomuksen maan telakkateollisuuden rakenneuudistuksesta. Lisäksi maa toimitti ensimmäisen kertomuksen saneerauksessa olevien telakoiden vuosituotannosta.

Maaliskuussa 2012 hyväksyttiin *Brodosplit*-telakasta tehty tarjous, ja Kroatia on ilmoittanut, että yksityistämissopimus allekirjoitetaan pian. Hallitus on hylännyt *Kraljevican* ja *Brodotrogirin* telakoista tehdyt tarjoukset, ja *3.Maj*-telakasta tarjouksen tehnyt potentiaalinen sijoittaja on perunut tarjouksensa. *Kraljevican* osalta hallitus on päättänyt aloittaa konkurssimenettelyn, kun taas *3.Majn* ja *Brodotrogirin* tapauksissa se haluaa sopia uusista yksityistämisen- ja saneerausjärjestelyistä.

Kroatian on allekirjoitettava *Brodosplitin* yksityistämissopimus komission elokuussa 2012 antaman myönteisen päätöksen seurauksena ja löydettävä nopeasti ratkaisu *3.Majn* ja *Brodotrogirin* telakoille, jotta se täyttäisi liittymissopimuksen liitteessä asetetut vaatimukset telakoiden saneerauksesta liittymispäivään mennessä.

Kroatia on toimittanut komissiolle luettelon 11:stä voimassa olevasta tukitoimenpiteestä, jotka se haluaa liittymispäivänä luokiteltavan olemassa olevaksi tueksi. Toimenpiteistä seitsemän sisältyy liittymisasiakirjaan. Kroatian on annettava lisätietoja neljästä muusta toimenpiteestä ennen kuin komissio voi viimeistellä niitä koskevan arvionsa.

23. luku: Oikeuslaitos ja perusoikeudet

Yleisesti ottaen Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien alalla, joten sen pitäisi voida panna unionin alan säännöstö täytäntöön liittymisajankohtana niillä kymmenellä osa-alueella, jotka esitetään liittymisasiakirjan liitteessä VII. Tehostettuja toimia tarvitaan kuitenkin oikeusvaltion lujittamiseksi hallintoa ja oikeuslaitosta kehittämällä sekä tulosten saavuttamiseksi korruption torjunnassa ja ehkäisyssä. Jatkuva huomiota on kiinnitettävä kansallisiin sotarikoksiin liittyvien syytteiden nostamiseen, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja vähemmistöjen suojelemiseen.

1) Oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman tehokasta täytäntöönpanoa on jatkettava

Oikeuslaitoksen uudistamista koskevan strategian ja toimintasuunnitelman täytäntöönpano on yleisesti ottaen edennyt asetetuissa määräajoissa, ja siihen on kuulunut lainsäädännön hienosäätöä muutamilla osa-alueilla. Työryhmiä on perustettu, ja ne ovat olleet aktiivisia lainsäädännön edelleen parantamisessa ja oikeudellisten välineiden koordinoinnin lisäämisessä. Henkilöresurssien suunnittelua on vielä parannettava oikeuslaitoksen pitkän aikavälin tarpeet mukaan lukien. Oikeuslaitokselle osoitetut talousarviovarat ovat pysyneet vakaina: noin 337 miljoonaa euroa eli 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Oikeuslaitoksen uudistamisstrategian täytäntöönpanon seuranta varten perustettiin helmikuussa 2012 neuvosto, joka keskittyy oikeudenkäyntien tehostamiseen. Oikeusneuvostosta annettuun lakiin hyväksyttiin lokakuussa 2011 muutoksia, joilla parannetaan oikeuslaitoksen henkilöstön siirtomahdollisuuksia tarpeen mukaan.

2) Oikeuslaitoksen riippumattomuuden, vastuuvollisuuden, puolueettomuuden ja ammattimaisuuden vahvistamista on jatkettava

Oikeuslaitoksen riippumattomuuden, vastuuvollisuuden, puolueettomuuden ja ammattimaisuuden vahvistamiseksi vuosina 2010 ja 2011 aloitettujen toimenpiteiden

täytäntöönpanoa on jatkettu. Uudistetut oikeusneuvosto ja syyttäjäneuvosto ovat jatkaneet riippumatonta toimintaansa.

Molemmissa on jatkettu henkilöstönimityksiä läpinäkyviä, yhtenäisiä ja objektiivisia kriteerejä noudattaen. Vuodesta 2011 on nimitetty 63 tuomaria. Tuomareiden ja syyttäjien siirtymävaiheen nimitysjärjestelmän täytäntöönpanoon on tehty parannuksia, muun muassa haastattelujen pisteytyksen läpinäkyvyyttä on lisätty ja huomiota kiinnitetty kaikkien ehdokkaiden tasavertaiseen kohteluun. Tämä on tärkeää siirtymäjärjestelyn viimeisinä kuukausina joulukuuhun 2012 asti. Siirtymäjärjestelmästä saatuja kokemuksia olisi sovellettava uuteen nimitysjärjestelmään, jonka täytäntöönpanosta vastaa oikeusviranomaisten koulutuslaitos ja joka otetaan käyttöön tammikuussa 2013. Kokemukset on syytä ottaa huomioon myös kehitettäessä menettelyä tuomareiden siirtämiseksi eri tehtäviin. Oikeusviranomaisten koulutuslaitoksen ensimmäiset opiskelijat saavat pian toisen koulutusvuotensa loppuun. Seuraavien 55 opiskelijan sisäänotto viivästyi kuitenkin huomattavasti, koska heidät valittiin syyskuussa alkaneeseen ohjelmaan vasta heinäkuussa.

Oikeusneuvosto on aloittanut uuden, tuomareiden varallisuusilmoituksia koskevan järjestelmän täytäntöönpanon. Kurinpitomenettelyjä sovelletaan tapauksissa, joissa oikeuslaitoksen henkilöstö on syyllistynyt rikkomuksiin. Sekä oikeusneuvoston että syyttäjäneuvoston toiminta on entistä ennakoivampaa. Uuden kurinpitomenettelyjärjestelmän täytäntöönpanossa on kuitenkin saatava lisätuloksia.

Oikeusneuvoston ja syyttäjäneuvoston hallinnollisia resursseja on lisättävä niiden toiminnan tehostamiseksi. Niiden on osoitettava riippumattomuutensa ja vastuuvollisuutensa tehtäviensä hoidossa. Tähän kuuluu myös varallisuusilmoitusten järjestelmällinen ja huolellinen tarkastaminen ja kurinpitomenettelyjen ennakoiva soveltaminen.

Sekundäärilainsäädäntöä on vielä muutettava tuomareiden koskemattomuuden rajoittamiseksi; muutoksen myötä alan säädöskehys on valmis. Käytännösääntöjen soveltamisesta olisi annettava lisäohjeistusta.

Oikeusakatemian toiminta on jatkunut moitteettomana. Ammatillisia koulutusohjelmia, myös uusille työntekijöille tarkoitettua koulutusta, on jatkettu, ja EU-oikeudesta annettavaa koulutusta lisätty. Oikeusakatemian osallistuminen Euroopan tasolla toteutettavaan toimintaan on lisääntynyt, ja Kroatia on allekirjoittanut komission kanssa yhteisymmärryspöytäkirjan osallistumisesta EU:n ohjelmiin siviili- ja rikosoikeuden aloilla. Budjettileikkaukset (vuoden 2012 määrärahat ovat noin 28 prosenttia pienemmät kuin vuonna 2011) ovat kuitenkin vaikuttaneet akatemian toimintaan. On huolehdittava, että tuomareilla on täydet valmiudet soveltaa EU:n oikeutta ja oikeuskäytäntöä heti liittymisestä lähtien.

3) Oikeuslaitoksen toiminnan tehostamista on jatkettava

Kroatia on jatkanut oikeuslaitoksen toimintaa tehostavien toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Käsittelyä odottavien rikostapausten määrä laski edelleen vuoden 2012 alkupuoliskolla noin 12 prosenttia, ja käsittelyä odottavien vanhojen siviilitapausten määrä laski noin 5 prosenttia. Käsittelyä odottavien siviili- ja kauppaoikeudellisten tapausten määrän laskemiseksi on kuitenkin tehtävä enemmän. Uusia tapauksia kirjattiin vuoden 2012 alkupuoliskolla hieman enemmän (844 218) kuin vanhoja ratkaistiin (836 160).

Myös täytäntöönpanotapausten määrä nousi noin 5 prosenttia vuoden 2012 alkupuoliskolla olkoonkin, että rahoitusvirasto FINAn vastuulla oleva rahallisten vaateiden täytäntöönpanojärjestelmä on toiminut hyvin. Hallitus antoi parlamentille heinäkuussa 2012

ehdotukset uudeksi täytäntöönpanolainsäädännöksi, jossa luovutaan julkisten haastemiesten järjestelmän käyttöön otosta. Uuden järjestelmän on osoitettava, että sen avulla voidaan varmistaa oikeuden päätösten ja täytäntöönpanomääräysten täytäntöönpano ja vähentää täytäntöönpanoa odottavien tapausten määrää. Lisähuomiota on kiinnitettävä sen varmistamiseen, että korkeamman oikeusasteen tuomioistuimilla, myös korkeimmalla oikeudella, on riittävät resurssit selviytyä tapausmäärän valtavasta lisäyksestä, jonka tapausten käsittelyn eteneminen järjestelmässä aiheuttaa. Uusi hallinto-oikeusjärjestelmä tuli voimaan tammikuussa 2012, tosin henkilöstönimityksissä on ollut joitakin viiveitä. Kroatian on tarpeen toteuttaa edelleen tarmokkaasti toimenpiteitä, joilla on tarkoitus lisätä tehokkuutta välittömästi ja lyhyellä aikavälillä. Erityistavoitteena on varmistaa tapausten käsittelyn nopeutuminen ja käsittelyä odottavien tapausten määrän väheneminen.

Tuomioistuinten fyysisen infrastruktuurin ja tietokoneistamisen osalta on tapahtunut jonkin verran edistystä. Tuomioistuinten yhdistäminen osana niiden toiminnan järjeistämistä jatkuu. Tapausten integroidun hallinnointijärjestelmän käyttöönottoa on jatkettu 33 alueellisessa tuomioistuimessa. Järjestelmä tulee kattamaan lähes kaikki Kroatian tuomioistuimet, mutta sen pitäisi kattaa ne kaikki, myös ylimmän kauppatuomioistuimen ja ylimmän rikostuomioistuimen. Myös tilastotietojen keräämistä ja analysointia sekä oikeudenkäyntien keskimääräisen keston seuranta on parannettava entisestään. Rikostuomioistuinten varustusta ja toimitiloja on yleisesti ottaen parannettava. Lisätoimia tarvitaan tuomareiden liikkuvuuden lisäämiseksi ja heidän tuottavuutensa arviointiperusteiden kehittämiseksi.

4) Kansallisten sotarikostapausten käsittelyn tehostamista on jatkettava

Kroatia on jatkanut kotimaisten sotarikostapausten käsittelyä. Rankaisemattomuuden torjuntastrategian täytäntöönpano on aloitettu, samoin joidenkin kansallisella ja alueellisella tasolla ensisijaisiksi määriteltyjen tapausten käsittely, mikä on johtanut uusiin pidätyksiin, syytteisiin ja tuomioihin. Valtaosaa sotarikoksista ei ole kuitenkaan vielä käsitelty tuomioistuimessa. Oikeudenkäynteihin sovelletaan tasapainotetumpaa lähestymistapaa, ja lisää tapauksia (87) on siirretty neljään erityistuomioistuimeen. Todistajien suojelemiseksi on toteutettu toimenpiteitä parantamalla todistajille tarkoitettuja tukipalveluja tietyissä tuomioistuimissa. Sotarikosten tietokantaa olisi kehitettävä analyttisemmän tiedonhaun mahdollistamiseksi, ja alueellisten syyttäjien olisi käytettävä sitä tehokkaasti. Tuomioistuinten olisi jatkettava erikoistumista sotarikosoikeudenkäynteihin järjestämällä osalle tuomareista erityiskoulutusta, ja niiden olisi valmistauduttava tapausten määrän kasvuun. Kroatian on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota sotarikosoikeudenkäyntien todistajien suojeluun ja osallistumiseen, varsinkin tapauksissa, joiden käsittely on siirretty erityisjaostoihin. Poissaolotuomioiden uudelleentarkastelua olisi jatkettava. Lokakuussa 2011 annettu *laki entisen Jugoslavian kansallisen armeijan, entisen Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan ja Serbian tasavallan oikeudellisten elinten antamien tiettyjen säädösten mitätöinnistä* on aiheuttanut huolta sotarikosasioissa Serbian kanssa tehtävän kahdenvälisen yhteistyön tulevaisuudesta. Presidentti on vienyt asian perustuslakituomioistuimeen menettelyllisiin syihin vedoten. Kroatia on ollut lain mahdollisista haittavaikutuksista yhteydessä Serbiaan ja aloittanut sen kanssa tekniset neuvottelut alan yhteistyösopimuksesta.

Rankaisemattomuuden torjumiseksi on toteutettava lisätoimia etenkin, kun valtaosassa tapauksista ei ole vielä annettu tuomiota tai suoritettu tutkintaa. Kroatian on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota sotarikosoikeudenkäyntien todistajien suojeluun ja osallistumiseen, varsinkin tapauksissa, joiden käsittely on siirretty erityisjaostoihin.

5) Tehokkaaseen, tulokselliseen ja puolueettomaan tutkintaan, syytteenpanoon ja tuomioiden antamiseen perustuvien merkittävien tulosten tasainen jatkuminen on varmistettava järjestäytyneitä rikollisuutta ja korruptiota koskevissa asioissa kaikilla tasoilla, myös korkean tason korruptiotapauksissa ja julkisten hankintojen kaltaisilla korruptiolle alttiilla aloilla

Korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva oikeudellinen ja institutionaalinen kehys on edelleen olemassa, ja täytäntöönpanossa on saatu lisää tuloksia. Lainvalvontaviranomaiset toimivat edelleen ennakoivasti, varsinkin korkean profiilin tapauksissa. Saavutuksista voidaan mainita virka-aseman väärinkäytöstä valtionyhtiön entiselle johtajalle, pormestarille ja alueellisen tuomioistuimen tuomarille langetetut tuomiot sekä puoluetta vastaan nostettu korruptiosyyte. Samaan aikaan kun lainvalvontaviranomaiset keskittyvät edelleen monimutkaisempiin korkean tason tapauksiin, käsiteltävien tapausten kokonaismäärä on laskussa.

Paikallistason korruptioon on kiinnitettävä huomiota varsinkin julkisten hankintojen osalta. Omaisuuden takavarikointia ja menetetyksi tuomitsemista koskevan säädöskehysten täytäntöönpanoa on tehostettava kaikilta osin.

Rikosasioiden syyttämättäjättämispäätösten valvontajärjestelmään olisi kiinnitettävä enemmän huomiota. Nykyinen järjestelmä ei mahdollista valtiosyyttäjän tekemien rikossyyttestä luopumista koskevien päätösten riippumatonta valvontaa.

Poliisitoimessa tehtiin joitakin ylempiä virkanimityksiä. Poliisilain täytäntöönpanosta olisi huolehdittava erityisesti siksi, että voidaan torjua poliisitoimen politisoitumista ja kehittää poliisien ammattitaitoa.

6) Korruptiota ja eturistiriitoja ehkäisevien tehostettujen toimenpiteiden täytäntöönpanon parantamista on jatkettava

Kroatia on parantanut korruptiota ehkäisevien tehostettujen toimenpiteiden täytäntöönpanoa oikeudellisilla välineillä, jotka koskevat esimerkiksi puolueiden ja vaalikampanjoiden rahoitusta, tiedonsaantia ja julkisia hankintoja. Se ei ole kuitenkaan pannut tehokkaasti täytäntöön kaikkia lainsäädäntötoimenpiteitä eturistiriitojen ehkäisemiseksi.

Mitä tulee puolueiden ja vaalikampanjoiden rahoitukseen, valtion valvontaelintä eli keskusvaalilautakuntaa on vahvistettu ja uusia sääntöjä sovellettiin joulukuun 2011 parlamenttivaaleissa ilman suurempia vaikeuksia. Vaalijärjestelyissä olevista puutteista tehtiin vain muutamia ilmoituksia. Vuodelle 2013 aiottuja paikallisvaaleja valmistelemaan perustettiin työryhmä, jonka tehtävänä on hyödyntää parlamenttivaaleista saatuja kokemuksia. Puoluerahoituksen tehokas valvonta edellyttää jatkuvia toimia, myös vaalikausien välissä.

Tiedonsaantiin sovellettiin uusia sääntöjä, ja asian tiimoilta on nostettu ensimmäiset kanteet. Lain täytäntöönpanosta vastaavan tietosuojaviraston harjoittama yleinen seuranta on kuitenkin hankalaa, koska vuonna 2011 alle puolet lain soveltamisalaan kuuluvista instituutioista toimitti sille raportin. Turvaluokitelluista tiedoista ei tehty vuonna 2011 yleisen edun arviointia. Hallinto-oikeuden nykykäytäntönä on vahvistaa turvaluokiteltujen tietojen olemassaolo ja evätä niihin pääsy. Turvaluokiteltujen tietojen yleisen edun arviointia on kehitettävä muun muassa lainsäädännöllisin muutoksin.

Tammikuusta 2012 voimassa ollut julkisia hankintoja koskeva uusi lainsäädäntö lisää avoimuutta, kun esimerkiksi sopimusten tosiasiallista täytäntöönpanoa koskevat tiedot julkaistaan. On erittäin tärkeää, että lainsäädäntö pannaan tehokkaasti täytäntöön.

Eturistiriitoja koskevaa lainsäädäntöä parannettiin ja tiukennettiin vuoden 2011 alussa. Eturistiriitoja käsittelevää komiteaa ei ole kuitenkaan vielä nimitetty, mikä on viivästyttänyt lain täytäntöönpanoa. Komitean perustamiseksi on kuitenkin ryhdytty alustaviin toimiin: parlamentti julkaisi elokuussa 2012 kiinnostuksenilmaisupyynnön komitean jäsenten valitsemiseksi. Varallisuusilmoitusten ja perusteettoman varallisuuden tarkastusjärjestelmää on vahvistettava, ja sitä on sovellettava käytännössä.

Julkisten yhtiöiden hallintoneuvostojen ja johtokuntien jäsenyyuskriteereistä aiemmin annetun lainsäädännön säännöksiä on kumottu. Kroatian on varmistettava, että maassa on vahva järjestelmä korruption ehkäisemiseksi valtionyriityksissä. Eturistiriitoja käsittelevä komitea on perustettava viipymättä. Poliittisen vastuun käsitettä ja korruption nollatoleranssia on vahvistettava.

7) Vähemmistöjen suojelun tehostamista on jatkettava muun muassa panemalla tehokkaasti täytäntöön perustuslakiin perustuva laki kansallisten vähemmistöjen oikeuksista

Kansallisten vähemmistöjen oikeuksista annetun, perustuslakiin perustuvan lain täytäntöönpano jatkuu. Parlamenttiin joulukuussa 2011 valituista jäsenistä kahdeksan edustaa kansallisia vähemmistöjä. Hallitus on toteuttanut joitakin toimia pannakseen täytäntöön toukokuussa 2011 laaditun vähemmistöjen työllistämissuunnitelman, joka kattaa vuodet 2011–2014. Vähemmistöjen työllistyminen valtionhallinnon ja oikeuslaitoksen palvelukseen on kuitenkin alle kansallisten vähemmistöjen oikeuksista annetussa, perustuslakiin perustuvassa laissa määritetyn tason. Vaikka tämä voi osittain johtua siitä, että yleisen talouskriisin takia uusia työntekijöitä palkataan suhteellisen vähän, suunnitelman täytäntöönpanon varmistamiseksi olisi tehtävä enemmän; muun muassa seurantaa olisi lisättävä.

Kroatian on myös jatkettava suvaitsevaisuuden edistämistä vähemmistöjä, erityisesti serbejä, kohtaan ja toteutettava aiheellisia toimenpiteitä niiden suojelemiseksi, jotka saattavat edelleen joutua syrjinnän, vihamielisyyden tai väkivallan kohteeksi. Romanivähemmistön elinolosuhteet ovat erityisen vaikeat, ja koulutuksessa, sosiaalisessa suojelussa, terveydenhoidossa, työllisyydessä ja henkilökohtaisten asiakirjojen saatavuudessa on edelleen ongelmia.

8) Pakolaisten paluuseen liittyvien, vielä avointen kysymysten käsittelyä on jatkettava

Palaaville pakolaisille tarkoitettujen asunto-ohjelmien täytäntöönpano jatkuu, tosin hitaammassa tahdissa. Maaliskuussa 2011 laadittiin suunnitelma jäljellä olevien noin 2 350 hakemuksen käsittelemiseksi; elokuuhun 2012 mennessä 259 hakemusta oli käsitelty ja 130 perhettä oli saanut asunnon. Elokuuhun 2012 mennessä myönteisiä asumispäätöksiä oli annettu 1 305 yli asetetun tavoitteen. Asuntojen jälleenrakentamiseen liittyvien 106 valituksen käsittely on kesken. Eläkeoikeuksien validoinnista tehdyn päätöksen täytäntöönpano jatkuu. Kroatia on myös jatkanut Sarajevon julistukseen liittyvän prosessin puitteissa tehtävää yhteistyötä alueen muiden maiden kanssa; edistystä on tapahtunut varsinkin alueellisessa asuttamishankkeessa. Asumistukiasiakkaille suunnattua uutta ja edullista osto-optiota on

käytetty vain vähän. Myöskään 15:n ei-toivotun investoinnin osalta ei ole tapahtunut merkittävää edistystä. Pakolaisten kestävä paluun edellytyksiä on kehitettävä edelleen.

9) Ihmisoikeuksien suojelun parantamista on jatkettava

Yleisesti ottaen ihmisoikeuksia kunnioitetaan edelleen hyvin. Voimassa olevia säännöksiä on kuitenkin sovellettava tarmokkaammin. Yleisellä oikeusasiamiehellä ja erikoistuneilla oikeusasiamiehillä on edelleen tärkeä rooli ihmisoikeuksien suojelemisessa. On kuitenkin huolehdittava siitä, että oikeusasiamiehen suositukset johtavat jatkotoimiin. Perustuslakituomioistuimien kumosi menettelyllisistä syistä lain, jolla oikeusasiamiehen toimisto, ihmisoikeuskeskus sekä sukupuolten tasa-arvoon, lapsiin ja vammaisiin erikoistuneet kolme oikeusasiamiestä olisi yhdistetty. Uusi laki, jossa tästä toimintojen yhdistämisestä on luovuttu, annettiin heinäkuussa 2012. Oikeusasiamiesinstituutiota on vahvistettava, jotta ihmisoikeuksien suojelujärjestelmää voidaan parantaa entisestään muun muassa huolehtimalla riittävästä rahoituksesta, asianmukaisista toimitiloista ja yhteisen tietokannan perustamisesta.

Kroatiassa on tapahtunut lisäedistystä syrjäntäkieltolain ja viharikoslainsäädännön täytäntöönpanossa. Kehityksen on jatkuttava samansuuntaisena. Lisäksi on varmistettava, että varoittavia seuraamuksia sovelletaan. Parlamentti hyväksyi syyskuussa 2012 syrjäntäkieltolakiin tehdyt muutokset. Splitissä ja Zagrebissa järjestetyissä gay pride -tapahtumissa ei sattunut mainittavia välikohtauksia; Kroatian hallitus olikin sitoutunut vahvasti takaamaan niiden onnistumisen. Homo- ja biseksuaalit sekä transihmiset joutuvat edelleen uhkausten ja hyökkäysten kohteeksi. Maksutonta oikeusapua koskevaa säädöskehystä on parannettava, jotta oikeusavun saatavuutta voidaan parantaa ja edistää valtiosta riippumattomien järjestöjen roolia oikeusavun tarjoajina.

10) Täyttä yhteistyötä entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen kanssa on jatkettava

Kroatia tekee edelleen yhteistyötä entisen Jugoslavian alueella tehtyjä rikoksia käsittelevän kansainvälisen sotarikostuomioistuimen (ICTY) kanssa. ICTY:n syyttäjän toimisto on pyytänyt Kroatiaa paikantamaan puuttuvat sotilasasiakirjat tai selvittämään, mitä niille on tapahtunut. Asiassa ei ole tapahtunut mainittavaa edistystä. Tuomioistuin hylkäsi Kroatian pyynnön toimia väliintulijana (*amicus curiae*) oikeudenkäynnissä, jolla haetaan muutosta kroaattikenraaleille Gotovina ja Markač 15. huhtikuuta 2011 annettuun tuomioon. ICTY:n pääsyyttäjä on antanut myönteisen lausunnon Kroatian yhteistyöstä tuomioistuimen kanssa.

24. luku: Oikeus, vapaus ja turvallisuus

Yleisesti ottaen Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset oikeuden, vapauden ja turvallisuuden alalla, joten sen pitäisi pystyä panemaan unionin alan säännöstö täytäntöön liittymisajankohtana. Kroatian on toteutettava tehostettuja toimia maahanmuuton, viisumipolitiikan, rajaturvallisuuden ja järjestäytyneen rikollisuuden, myös ihmiskaupan ja terrorismin, torjunnan aloilla, jotta se saisi jäsenyysvalmistelut päätökseen liittymiseen mennessä.

Maahanmuuton alalla Kroatia on jatkanut lainsäädäntönsä sovittamista unionin säännöstöön, ja lähes kaikki alan valmistelut on viety päätökseen. Kiinni otettujen laittomien maahanmuuttajien määrä kasvoi: vuonna 2011 heitä oli 3 461. Myös yksin saapuneiden laittomien alaikäisten maahanmuuttajien määrä kasvoi. Heitä oli 552 eli lähes kaksinkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Takaisinottoa koskeva yhteistyö alueen muiden maiden kanssa on toiminut hyvin. Bosnia ja Hertsegovinan kanssa tehty sopimus tuli voimaan

huhtikuussa 2012, ja vastaava sopimus Saksan kanssa allekirjoitettiin maaliskuussa 2012. Alaikäisille ja muille haavoittuvassa asemassa oleville laittomille maahanmuuttajille tarkoitetun keskuksen rakennustyöt Jezevossa ovat edenneet aikataulun mukaisesti. Laittomille siirtolaisille on tarkoitus rakentaa kaksi muuta kauttakulkuun tarkoitettua vastaanottokeskusta, mutta niiden rakennustöiden aloittamiseksi tarvitaan lisätoimia. Tammikuussa 2012 tuli voimaan uusi ulkomaalaislaki, jolla laillista maahanmuuttoa koskevaa kansallista lainsäädäntöä lähennettiin lisää unionin alan säännöstöön. Uuden maahanmuuttostrategian valmistelua on jatkettava viipymättä.

Kroatian on pantava yksin saapuvia alaikäisiä koskeva säädöskehys täytäntöön suunnitteleamalla heitä varten asianmukaisia avustustoimia. Myös laittomille maahanmuuttajille tarkoitettujen uusien vastaanottokeskusten rakentaminen on aloitettava ennen liittymistä. Koska maahan saapuvien muuttajien määrä kasvaa koko ajan, on harkittava vaihtoehtoisten tilapäisratkaisujen toteuttamista varsinkin rajojen läheisyydessä.

Turvapaikkakysymysten osalta lainsäädännön yhdenmukaistaminen unionin säännösten kanssa on lähes valmis. Kroatiasta turvapaikkaa hakevien määrä on tasaisessa kasvussa, joten valmisteluilla on varmistettava, että alan institutionaaliset valmiudet ovat riittävät eli että henkilöstöä on tarpeeksi ja se on asianmukaisesti koulutettua.

Maaliskuussa 2012 annettiin täytäntöönpanolainsäädäntöä turvapaikkamenettelyn aikana annettavasta maksuttomasta oikeusavusta. Turvapaikka-asioiden toisen asteen käsittely siirrettiin tammikuussa 2012 hallintotuomioistuimille. Turvapaikkakomitea lopetti toimintansa maaliskuussa 2012 kolmen kuukauden siirtymävaiheen päätteeksi. Uusien tuomioistuinten ensimmäiset tuomareiden ja hallintovirkailijoiden paikat on täytetty, ja henkilöstön kouluttaminen turvapaikka-asioihin aloitettu. Pakolaisilla on edelleen vaikeuksia heille kansallisen lain perusteella kuuluvien oikeuksien toteutumisessa. Hallintotuomioistuinten tuomareiden ja muun henkilöstön rekrytointia ja koulutusta on jatkettava. Turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi jyrkästi 290:stä (2010) 807:ään (2011). Sisäasiainministeriö on tehostanut toimintaansa tarjotakseen turvapaikanhakijoille paikallisten kansalaisjärjestöjen tuella tiettyjä palveluja, mutta vielä on varmistettava muiden ministeriöiden osallistuminen. Dublin- ja Eurodac-asetusten täytäntöönpanovalmisteluja on jatkettu muun muassa järjestämällä sisäministeriön ja rajapoliisin henkilöstölle alan koulutusta. Kroatian on varmistettava, että pakolaiset voivat käyttää kaikkia heille kuuluvia oikeuksia.

Lainsäädännön lähentämisessä on tapahtunut kohtuullista edistystä **viisumipolitiikan** alalla. Lähentämistä on kuitenkin jatkettava, jotta lainsäädäntö vastaisi täysin unionin säännöstöä viisumivaatimuksen ja matkustusasiakirjojen osalta. Tammikuussa 2012 tuli voimaan uusi ulkomaalaislaki, jota koskevaa täytäntöönpanolainsäädäntöä ei ole vielä annettu. Viisumivelvollisuuden osalta Kroatian lainsäädäntö vastaa täysin asetuksen 539/2001 luetteloa maista, joiden kansalaisilta ei vaadita viisumia. Lainsäädännön lähentämistä on jatkettava yhdenmukaisen viisumien myöntämismenettelyn ja EU:n viisumisäännösten osalta. Luettelo maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi Kroatian alueelle saapuessaan, ei ole vielä täysin yhdenmukainen EU:n luettelon kanssa. Hallitus on tehnyt päätöksen, jolla Venäjän federaation, Ukrainan ja Kazakstanin kansalaiset vapautetaan väliaikaisesti (1.4.–31.10.2012) viisumivelvoitteesta, kun on kyse kauttakulusta tai enintään 90 vuorokauden kestoisesta oleskelusta. Päätös on ristiriidassa unionin säännösten kanssa, joten sen soveltaminen lopetetaan marraskuun alussa. Biometriset passit täyttävät EU:n vaatimukset. Ennen vuotta 2003 myönnettyjä henkilökortteja on edelleen liikkeessä, mutta hallitus teki elokuussa 2012 päätöksen, jonka mukaan ne eivät käy matkustusasiakirjoista.

Ulkorajojen ja Schengenin osalta lainsäädännön sovittamisessa unionin säännöstöön on edistytty kohtuullisesti. Työtä on jatkettava, jotta Kroatialla on tarvittavat valmiudet valvoa EU:n ulkorajoja. Valtionrajojen valvontaa koskevaa lakia ja sen täytäntöönpanolainsäädäntöä muutettiin vuoden 2011 lopussa. Yhdennetyn rajaturvallisuuden toimintasuunnitelmaa tarkistettiin huhtikuussa 2012. Zadarissa sijaitseva kansallinen merenkulkukeskus on aloittanut toimintansa; vielä on huolehdittava sen yhteyksistä asiaankuuluviin ministeriöihin. Yhteistyötä Frontexin kanssa on tehostettu, ja se käsittää Kroatian osallistumisen viraston eri toimintoihin ja yhteisiin operaatioihin. Naapurimaiden kanssa järjestetään säännöllisiä koordinoitkokouksia ja yhteispartiointia rajoilla, tosin Serbian ja Montenegron suhteen toimintaa on tehostettava. Bajakovo-Batrovcin rajanylityspaikkaan on perustettu Serbian kanssa yhteinen yhteyspiste, joka on täydessä toimintavalmiudessa. Bosnia ja Hertsegovinan viranomaisten kanssa järjestettiin joulukuussa 2011 ensimmäinen koordinoitkokous, jonka tarkoituksena oli panna täytäntöön kahdenvälinen sopimus valtionrajojen valvonnasta. Molempien maiden ja Montenegron kanssa käydään keskusteluja paikallisesta rajaliikenteestä tehtyjen kahdenvälisen sopimusten saattamisesta vastamaan unionin säännöstöä. Keskusteluissa on edistytty, ja ne on saatava päätökseen ennen liittymistä. Bosnia ja Hertsegovinan kanssa tehty sopimus vapaasta kauttakulusta (nk. Neumin sopimus) on sovittava unionin säännöstöön ennen liittymistä.

Rajapoliisiin henkilöstömäärälle vuodeksi 2011 asetetut tavoitteet on kutakuinkin saavutettu. Vuonna 2011 palkattiin 308 uutta poliisia, ja toukokuussa 2012 heitä oli yhteensä 6 017, joista 4 647 työskentelee tulevalle ulkorajalla. Rekrytointia on jatkettava, jotta Schengen-vaatimukset täytyisivät. Perus- ja erikoiskoulutusta on jatkettu. Koulutuksen täysi vastaavuus EU:n rajavartiokoulutuksen yhteisen opetussuunnitelman kanssa on varmistettava niin, että rajapoliisien koulutusohjelmaan sisällytetään systemaattisesti erityiskoulutusta.

Yhdennetyn rajaturvallisuuden toimintasuunnitelma on pantu osittain täytäntöön; tiettyjen vuodelle 2011 suunniteltujen, teknisten laitteiden hankintaa ja infrastruktuuria koskevien toimien toteutusta on lykätty vuoteen 2012. Tällaisia viiveitä on seurattava asianmukaisesti ja niihin on puututtava, varsinkin Neumin käytävän osalta. Rajanylityspaikkojen rakentaminen Neumin käytävän varrelle on saatava valmiiksi, jotta ne olisivat toimintavalmiita liittymisajankohtana. Rajaturvallisuuden kansallisen tietojärjestelmän käyttöönottoa on jatkettu, mutta se ei ole vielä käytössä kaikilla rajanylityspaikoilla. Elokuussa 2012 järjestelmä oli käytössä 81 rajanylityspaikalla. Valmisteluja ja koulutusta on jatkettava.

Zadarissa sijaitsevan kansallisen merenkulkukeskuksen saattaminen täyteen toimintavalmiuteen edellyttää ministeriöiden välisen sopimuksen tekemistä sekä rekrytoinnin, laitehankintojen ja koulutuksen jatkamista. Viranomaisten välinen yhteistyö yhdennetyn rajaturvallisuuden alalla on jatkunut, mutta yhteinen riskianalyysi puuttuu. Kroatian on puututtava yhdennetyn rajaturvallisuuden toimintasuunnitelman täytäntöönpanoviiveisiin, varsinkin infrastruktuurin osalta. Kaikki kahdenväliset sopimukset on saatettava vastamaan unionin säännöstöä ennen liittymistä.

Kroatia on jatkanut **oikeudellista yhteistyötä siviili- ja rikosasioissa** koskevan lainsäädäntönsä mukauttamista. Valmistelut ovat loppusuoralla. Lokakuussa 2011 allekirjoitettiin rikostuomioiden vastavuoroista täytäntöönpanoa koskeva sopimus Montenegron kanssa ja rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskeva sopimus entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa. Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevan uuden lain valmistelemiseksi on perustettu työryhmä, joka on kokoontunut useaan otteeseen. Siviili- ja rikosasioissa tehtävä yhteistyö Euroopan oikeudellisen verkoston kanssa on edistynyt. Siihen liittyen ollaan perustamassa kansallisten yhteyspisteiden verkostoa.

Kroatian on jatkettava instituutioiden välisen koordinoinnin vahvistamista oikeudellisen yhteistyön alalla.

Poliisiyhteistyön ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan aloilla on jatkettu toimintaa kansallisen lainsäädännön sovittamiseksi EU:n säännöstöön ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan EU:ssa liittyvistä tulevaisuuden haasteista selviämiseksi. Kroatian valmistelut alalla ovat pitkällä, mutta sen on pysyttävä valppaana ottaen huomioon, miten suuria haasteita alueen järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyy.

Poliisiyhteistyöstä ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta on allekirjoitettu joitakin kahdenvälisiä sopimuksia, ja Bulgarian ja Puolan kanssa tehdyt sopimukset on ratifioitu. Yhteistyö Europolin kanssa on jatkunut hyvänä. Europolia ja Bosnia ja Hertsegovinaa varten on nimetty uudet yhteyshenkilöt. Sirene-toimiston ja Schengenin tietojärjestelmän (SIS) kansallisen toimiston perustamiseen liittyvissä teknisissä valmisteluissa ja henkilöstön koulutuksessa on tapahtunut edistystä. SIS-toimistoa koskeva sääntelykehys puuttuu edelleen. Sirene-toimiston tiloista, henkilöstöstä ja määrärahoista on tehtävä päätös.

Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva säädöskehys ja torjunnasta vastaavat tahot ovat molemmat edistäneet kyseisen rikollisuuden ehkäisemistä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla, ja alan lainsäädäntö vastaa jo hyvin EU:n vaatimuksia. Poliisien koulutusta ja poliisityön tehostamista on jatkettu. Hallitus on päättänyt olla tarkistamatta voimassa olevaa poliisilakia. Osa poliisilain täytäntöönpanolainsäädännöstä puuttuu edelleen, ja se on valmisteltava viipymättä. Sisäministeriön on kehitettävä IT-tukea, jotta voitaisiin varmistaa sen henkilöstöjohtamisstrategian läpinäkyvä täytäntöönpano. Oikeustapausten käsittelyssä on tapahtunut lisäedistystä järjestäytyneen rikollisuuden ja varsinkin huumekaupan osalta.

Omaisuuksien takavarikointia ja menetetyksi tuomitsemista koskevan säädöskehyksen täytäntöönpanoa samoin kuin talousrikosten ja muiden rikosten tutkintaan liittyvää koordinointia on vahvistettava. Takavarikoidun ja menetetyksi tuomitun omaisuuden kokonaismäärä on suhteellisen pieni, joten lisätoimia tarvitaan. Rajavalvonnassa esiintyvän korruption torjuntaan on olemassa seurantajärjestelmä. Splitissä sijaitsevan PNUSKOKin aluetoimiston laitteisto ja tilat kaipaavat edelleen nykyaikaistamista. Lisäksi on otettava käyttöön toimintaohjeet ja annettava erityiskoulutusta toimiston uusille työntekijöille. Toisen asteen elintä, joka tarkastelee uudelleen julkishallintoon kohdistuvia rikoksia, on vielä vahvistettava.

Korruption, järjestäytyneen rikollisuuden ja siihen liittyvien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavien viranomaisten välisestä yhteistyöstä tehdyn pöytäkirjan liite on nyt allekirjoitettu. Se helpottaa viranomaisten välistä yhteistyötä niiden vaihtaessa tietoja liiketoimista, joihin epäillään liittyvän rahanpesua tai terrorismin rahoitusta. Koulutuksen antamista rahanpesun ja tietoverkkorikollisuuden torjuntaa varten on jatkettu. Rahanpesun torjuntaan liittyviä hallinnollisia valmiuksia on parannettava (*ks. myös 4. luku – Pääomien vapaa liikkuvuus*), samoin lainvalvontaviranomaisten valmiuksia tutkia talousrikoksia.

Lokakuussa 2011 annetussa uudessa rikoslaisissa ihmiskauppa ja orjuus erotetaan toisistaan ja määritellään uusia hyväksikäyttömuotoja. Helmikuussa 2012 hyväksyttiin kansallinen toimintasuunnitelma ihmiskaupan torjumiseksi vuosina 2012–2015, ja maaliskuussa 2012 perustettiin uusi ihmiskaupan kansallinen torjuntakomitea.

Ihmiskauppaa koskevan säädöskehysten täytäntöönpanoa on tehostettava ja yleistä tietoisuutta lisättävä, jotta voidaan varmistaa uhrien parempi tunnistaminen ja suojele. Uusi ihmiskaupan kansallinen torjuntakomitea ei ole kokoontunut vuonna 2012 kertaakaan.

Vuonna 2011 tunnistettiin vain 14 ihmiskaupan uhria (7 vuonna 2010). Tarvitaan uusia toimenpiteitä heidän uudelleen sopeuttamiseen ja aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi. Tuomareiden, syyttäjien ja muiden ihmiskaupan parissa työskentelevien virkamiesten koulutusta on parannettava, koska järjestäytyneen rikollisuuden muihin muotoihin verrattuna ihmiskaupparikoksista on annettu hyvin vähän tuomioita.

Kroatian on vielä toteutettava joitakin toimenpiteitä ennen liittymistä: SIS-toimiston sääntelykehysten käyttöönotto ja Sirenen saattaminen täyteen toimintavalmiuteen, PNUSKOKin välineistön ja tilojen nykyaikaistaminen, takavarikoidun ja menetetyksi tuomitun omaisuuden määrän nostaminen sekä talousrikosten ja muiden rikosten tutkintaan liittyvän koordinoinnin parantaminen. Ihmiskaupan torjunnassa on kiinnitettävä huomiota säädöskehysten täytäntöönpanoon ja alan politiikkojen yleiseen määrittelyyn.

Neuvosto tekee päätöksen sisärajojen valvontaa koskevien Schengenin säännösten osien soveltamisesta Kroatiassa. Päätös tehdään asiassa sovellettavien Schengen-menettelyjen mukaisesti ja ottaen huomioon komission kertomuksen, jonka mukaan Kroatia täyttää edelleen Schengenin säännösten kannalta olennaiset, liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset.

Unionin säännösten muut luvut

Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset ja pystyy panemaan unionin säännösten täytäntöön liittymisajankohtana seuraavilla aloilla: *työntekijöiden vapaa liikkuvuus, yhtiöoikeus, immateriaalioikeudet, rahoituspalvelut, tietoyhteiskunta ja tiedotusvälineet, talous- ja rahapolitiikka, Euroopan laajuiset verkot, tiede ja tutkimus, koulutus ja kulttuuri sekä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka.*

Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset, ja sen odotetaan voivan panna unionin säännösten täytäntöön liittymisajankohtana seuraavilla aloilla: *tavaroiden vapaa liikkuvuus, sijoittautumisoikeus ja palvelujen tarjoamisen vapaus, pääomien vapaa liikkuvuus, julkiset hankinnat, liikennepolitiikka, energia, verotus, tilastot, sosiaalipolitiikka ja työllisyys, yritys- ja teollisuuspolitiikka, kuluttajien ja terveyden suojele, tulliliitto, ulkosuhteet, varainhoidon valvonta sekä varainhoitoa ja talousarviota koskevat säännökset.*

Seuraavassa luetelluilla aloilla tarvitaan kuitenkin lisätoimia.

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden alalla tarvitaan lisätoimia varsinkin horisontaalisten toimenpiteiden sekä uuden ja vanhan lähestymistavan mukaisen tuotelainsäädännön suhteen. Kroatian asettamiin vaatimuksiin, jotka koskevat maahan tuotujen öljytuotteiden ylimääräistä välivarastointia, on kiireesti kiinnitettävä huomiota.

Sijoittautumisoikeuden ja palvelujen tarjoamisen vapauden alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti palveludirektiiviin mukautumisen ja ammattipätevyyden vastavuoroisen tunnustamisen suhteen molemmilla osa-alueilla tähän mennessä saavutetun edistyksen lisäksi.

Pääomien vapaan liikkuvuuden alalla lisätoimia tarvitaan erityisesti INA:n ja Telecomin yksityistämislakia koskevien muutosten, luonnonsuojelulain sekä rahanpesun torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanon osalta.

Julkisten hankintojen alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti niitä koskevan uuden lain täytäntöönpanossa, varsinkin paikallistasolla ja rakennerahastojen tulevaa hallinnointia silmällä pitäen. Lisäksi oikeuskeinojen järjestelmään on tehtävä parannuksia.

Liikennepolitiikan alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti rautateiden turvallisuusviraston hallinnollisten valmiuksien parantamiseksi ja yhteisen onnettomuustutkintaelimen perustamiseksi.

Energian alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön lähentämistyön loppuun saattamiseksi ja kilpailukykyisten sähkö- ja kaasumarkkinoiden kehittämiseksi. Kroatian on myös jatkettava ponnisteluja täyttääkseen energiategokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden edistämistä koskevan 2020-vaatimuksen.

Verotuksen alalla tarvitaan lisätoimia sen varmistamiseksi, että kaikki asiaankuuluvat IT-järjestelmät on otettu käyttöön liittymispäivään mennessä ja että niiden avulla voidaan vaihtaa tietoja EU:n ja jäsenvaltioiden kanssa liittymispäivästä alkaen.

Tilastojen alalla tarvitaan lisätoimia valmistelujen päätökseen saattamisessa erityisesti EKT95-tiedonsiirto-ohjelman, BKTL-luettelon ja julkistalouden alijäämää ja velkaa koskevien tilastojen aloilla.

Sosiaalipolitiikan ja työllisyyden alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevan lainsäädännön lähentämistyön loppuun saattamiseksi, työmarkkinoiden rakenteellisten heikkouksien korjaamiseksi, sosiaalihuollon paremmin kohdentamiseksi ja hallinnollisten valmiuksien vahvistamiseksi.

Yritys- ja teollisuuspolitiikan alalla lisätoimia tarvitaan erityisesti liiketoimintaympäristön parantamiseksi ja liiketoimiin liittyvien maksuviiveiden ehkäisyä koskevan lainsäädännön lähentämiseksi.

Kuluttajien ja terveyden suojelun alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti hedelmöityshoitojen osalta (lainsäädännön lähentämistyö on vietävä loppuun), veren, kudosten ja solujen osalta (niitä käsittelevät laitokset on nykyaikaistettava ja organisoitava uudelleen EU:n teknisiä vaatimuksia vastaaviksi) sekä alan kansallisen viranomaisen henkilöstön osalta.

Tulliliiton alalla tarvitaan lisätoimia sen varmistamiseksi, että kaikki asiaankuuluvat tullin IT-järjestelmät on otettu käyttöön liittymispäivään mennessä ja että niiden avulla voidaan vaihtaa tietoja EU:n ja jäsenvaltioiden kanssa liittymispäivästä alkaen.

Ulkosuhteiden alalla lisätoimia tarvitaan erityisesti Kroatian kolmansien maiden kanssa tekemien kahdenvälisen investointisopimusten sovittamiseksi unionin säännöstöön.

Varainhoidon valvonnan alalla tarvitaan lisätoimia erityisesti julkisen varainhoidon sisäisen valvonnan sekä keskus- ja paikallistasolla suoritettavan ulkoisen tarkastuksen vakiinnuttamiseksi.

Varainhoitoa ja talousarviota koskevien säännösten osalta tarvitaan lisätoimia erityisesti omien varojen koko järjestelmän koordinoinnin edellyttämien valmiuksien kehittämiseksi

edelleen, jotta koordinointi toimisi tehokkaasti liittymisen jälkeen. Tullivalvontastrategian uudistamista on vauhditettava, ja strategiassa on keskityttävä jälkitarkastuksiin.

Kroatia täyttää liittymisneuvotteluissa antamansa sitoumukset ja sille asetetut vaatimukset, ja sen pitäisi pystyä panemaan unionin säännöstö täytäntöön liittymisajankohtana seuraavilla aloilla: *kilpailupolitiikka, maatalous ja maaseudun kehittäminen, elintarvikkeiden turvallisuus sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojelupolitiikka, kalastus, aluepolitiikka ja rakennepolitiikan välineiden yhteensovittaminen, oikeuslaitos ja perusoikeudet, oikeus, vapaus ja turvallisuus sekä ympäristö.*

Seuraavassa luetelluilla aloilla tarvitaan kuitenkin edelleen tehostettuja toimia.

Maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla tarvitaan tehostettuja toimia suorien tukien ja maaseudun kehittämisen osalta.

Elintarvikkeiden turvallisuuden sekä eläinlääkintä- ja kasvinsuojelupolitiikan alalla tarvitaan tehostettuja toimia eläimistä saatavien sivutuotteiden osalta, laitosten nykyaikaistamisen ja sen seurannan osalta sekä varsinkin rajatarkastusasemien osalta. Alan hallinnollisten valmiuksien edelleen vahvistamiseen on kiinnitettävä jatkuvaa huomiota.

Kalastuksen alalla tarvitaan tehostettuja toimia lainsäädännön lähentämiseksi ja unionin säännöstön täytäntöön panemiseksi alusten ja kalavarojen hallinnoinnin, tarkastuksen ja valvonnan sekä rakennetoimenpiteiden osa-alueilla erityisesti hallinnointisuunnitelmien valmistelun, kotitarvekalastusluokan asteittain käytöstä poistamisen ja alusten satelliittiseurantajärjestelmän valmistumisen osalta.

Aluepolitiikan ja rakennepolitiikan välineiden yhteensovittamisen alalla tarvitaan tehostettuja toimia koheesipolitiikan täytäntöönpanossa tulevaisuudessa tarvittavien hallinnollisten valmiuksien lisäämiseksi ja korkeatasoisen hankesuunnittelun kehittämiseksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen äskettäin antaman kertomuksen pohjalta, jotta aluepolitiikan määrärahat saadaan hyödynnettyä nopeasti.

Ympäristön alalla tehostettuja toimia tarvitaan lainsäädännön täytäntöön panemiseksi ja noudattamisen valvomiseksi asianmukaisella tavalla. Varsinkin *ilmastonmuutoksen* osalta on toteutettava kiireesti toimia, jotta maa pystyy panemaan unionin alan säännöstön täytäntöön liittymispäivään mennessä. Hallinnollisia valmiuksia on lisättävä varsinkin ilmastonmuutoksen, teollisuuden aiheuttaman saastumisen torjunnan ja riskinhallinnan, luonnonsuojelun sekä kemikaalien osa-alueilla. Investointeja on lisättävä kaikilla osa-alueilla, mutta aivan erityisesti niitä on tehtävä ilmanlaatuun, teollisuuden aiheuttaman saastumisen torjuntaan ja riskinhallintaan sekä vesi- ja jätehuoltoon. Erityishuomiota on kiinnitettävä jätehuollosta sekä teollisuuden aiheuttaman saastumisen torjunnasta ja riskinhallinnasta annettujen sitoumusten täyttämiseen sovitussa aikataulussa. Hankkeiden ympäristövaikutusten arviointien laatua on parannettava tuntuvasti.

2.4 Unionin säännöstön kääntäminen

Kroatian on huolehdittava siitä, että unionin säännöstö käännetään kroaatiksi. Säännöstössä on lähes 144 000 sivua, joista on jo käännetty noin 114 000 sivua. Kansallisten viranomaisten on kuitenkin tarkastettava vielä noin puolet jo käännettyistä sivuista ennen kuin ne voidaan luovuttaa EU:n toimielimille.

Kroatian olisi edelleen parannettava valmiuksiaan huolehtia siitä, että säännösten käänös- ja tarkistustyö saadaan valmiiksi ennen liittymistä. Komissio kehottaa Kroatian viranomaisia panostamaan tähän hankkeeseen, koska se on erittäin tärkeä sen varmistamisessa, että oikeusvarmuus toteutuu EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa.

2.5 EU:n tukitoimenpiteet

Rahoitusapua myönnetään liittymistä valmistelevalle tukivälineestä (IPA). Vuoden 2012 IPA-ohjelmien määrärahat olivat yhteensä 156 miljoonaa euroa. Tuki on keskitetty instituutioiden kehittämiseen ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan ja koheesio- ja aluepolitiikan täytäntöönpanon valmisteluun. Lisäksi Kroatia on saanut edelleen tukea alueellisista ja horisontaalisista ohjelmista. Siirtymäjärjestelystä on sovittu liittymistä seuraavan vuoden ajan Kroatian hallinnollisten ja oikeudellisten valmiuksien parantamiseksi.

3. Päätelmät

Edellä esitetyn perusteella komissio vahvistaa aiemman arvionsa, jonka mukaan Kroatia täyttää edelleen poliittiset jäsenyysehdoit. Toimintaa oikeusvaltion vahvistamiseksi on jatkettava parantamalla julkishallintoa ja oikeusjärjestelmää ja torjumalla korruptiota ja järjestäytyneitä rikollisuutta tehokkaasti. Taloudellisista jäsenyysehdoista todettakoon, että Kroatiassa on toimiva markkinatalous. Kroatian pitäisi lähitulevaisuudessa selviytyä kilpailun ja markkinavoimien paineista unionissa, kunhan se panee kipeästi kaivatut rakenneuudistukset ripeästi täytäntöön.

Kroatiassa on tapahtunut lisäedistystä EU:n lainsäädännön omaksumisessa ja täytäntöönpanossa, ja kansallisen lainsäädännön sovittaminen unionin sääntöön on loppusuoralla. Lisäedistystä on tapahtunut vuoden 2011 edistymiskertomuksen antamisen jälkeen. Sen jälkeen on annettu seurantakertomus Kroatian liittymisvalmisteluista, ja seurantataulukot on päivitetty viimeksi huhtikuussa 2012. Komissio on nimennyt aloja, joilla tarvitaan lisätoimia, ja joitakin asioita, joiden osalta vaaditaan tehostettuja toimia. Kyseiset asiat liittyvät erityisesti 1) EU:n tulevien rakennerahastojen valmisteluihin niiden asianmukaisen hallinnoinnin varmistamiseksi; 2) Kroatian laivanrakennusteollisuuden rakenneuudistukseen; 3) oikeusvaltion vahvistamiseen Kroatian julkishallintonsa lisäparannuksista antamiensa sitoumusten jatkuvan täytäntöönpanon avulla; 4) korruption tehokkaaseen ehkäisemiseen ja torjumiseen sekä 5) ulkorajojen turvallisuuteen. Kattavassa seurantakertomuksessa esiin nostettujen asioiden käsittelyn tärkeyttä yhtään väheksymättä komissio katsoo, että Kroatian olisi lähikuukausina kiinnitettävä erityishuomiota seuraaviin kilpailupolitiikan, oikeuslaitoksen ja perusoikeuksien sekä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aloilla toteutettaviin erityistoimiin:

1. Brodosplitin telakan yksityistämissopimus on allekirjoitettava. Lisäksi on tehtävä tarvittavat päätökset elinkelpoisen ratkaisun löytämiseksi 3. Majn ja Brodotrogirin telakoille, jotta Kroatian laivanrakennusteollisuuden rakenneuudistus saadaan vietyä päätökseen.
2. Syyskuussa 2012 laadittiin toimenpiteitä oikeuslaitoksen toiminnan tehostamiseksi ja käsittelyä odottavien oikeustapausten määrän vähentämiseksi. Toimenpiteistä kiireelliset on toteutettava ja lyhyen aikavälin toimenpiteiden toteutuksessa edistytävä.

3. Uusi täytäntöönpanolainsäädäntö on annettava, jotta voidaan varmistaa tuomioistuinten päätösten täytäntöönpano ja vähentää täytäntöönpanoa odottavien tapausten määrää.
4. Eturistiriitoja käsittelevä komitea on perustettava, jotta sen säännöllinen toiminta voidaan aloittaa.
5. Uusi tiedonsaantia koskeva laki on annettava, jotta alan oikeudellista ja hallinnollista kehystä voidaan vahvistaa.
6. Poliisilain täytäntöönpanon varmistamiseksi on vahvistettava kaikki asiaankuuluvat säännöt.
7. Neumin käytävän varrella sijaisevien rajanylityspaikkojen rakennustyöt on saatava valmiiksi.
8. Rajapoliisille vuodeksi 2012 asetettu rekrytointitavoite on täytettävä.
9. Maahanmuuttostrategia on viimeisteltävä ja hyväksyttävä, ja siinä on määriteltävä selvästi toimenpiteet haavoittuvimmassa asemassa olevien maahanmuuttajaryhmien sopeuttamiseksi.
10. Unionin säännösten käänös- ja tarkastusvalmiuksia on lisättävä, jotta työ saadaan valmiiksi ennen liittymistä.

Lisäksi maatalouden ja maaseudun kehittämisen alalla Kroatian on kiinnitettävä erityistä huomiota suorista tukista ja niiden maksajaviraston akkreditointia koskevan lainsäädännön lähentämistyön loppuun saattamiseksi vuoden 2012 loppuun mennessä.

Julkishallinnossa äskettäin tehdyt huomattavat uudelleenjärjestelyt ja EU-jäsenyydestä johtuvat lisävelvoitteet huomioon ottaen Kroatian olisi välittömästi ryhdyttävä toimiin kattavassa seurantakertomuksessa todettujen, hallinnollisissa valmiuksissa olevien puutteiden korjaamiseksi ja huolehdittava siitä, ettei niillä ole vaikutusta jäsenyysohjelman loppuun saattamiseen.

Kroatian viranomaisten olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että maa on täysin valmis jäsenyyteen 1. heinäkuuta 2013 mennessä. Valmiuteen kuuluu unionin koko säännösten kääntäminen ennen liittymistä.

Komissio seuraa jatkossakin sitä, miten Kroatia täyttää liittymisneuvottelussa antamansa sitoumukset, ja keskittyy työssään kattavassa seurantakertomuksessa esiin nostettuihin kysymyksiin. Komissio aikoo myös käyttää kaikkia liittymisasiakirjan 36 artiklassa tarkoitettuja välineitä olosuhteiden sitä edellyttäessä.

Kyseisen artiklan mukaisesti komissio esittää keväällä 2013 lopullisen seurantakertomuksen Kroatian liittymisvalmisteluista.

Jotta Kroatian olisi helpompi valmistautua talouspolitiikan koordinointiin EU:ssa, se voi osallistua tarkkailijana talouspolitiikan EU-ohjausjaksoon vuonna 2013.

Kroatian odotetaan jatkavan aktiivista osallistumista alueelliseen yhteistyöhön Länsi-Balkanilla, ja sitä kannustetaan ratkomaan jäljellä olevat kahdenväliset kiistakysymykset naapureidensa kanssa.